

Lubānas novada pašvaldība
LUBĀNAS NOVADA BĀRIŅTIESA

Pašvaldības nodokļu maksātāja reģ. Nr. 90000054159, Tīlta iela 11, Lubāna, Lubānas novads, LV 4830

Tālrunis: 64820920; mob. 25623047, fakss: 64894171, e-pasts: barintiesa@lubana.lv

Lubānā

14.01.2014. Nr. 1 - 14/36

Lubāns novada pašvaldības domei

**Lubānas novada bāriņtiesas
PĀRSKATS PAR DARBU 2013. GADĀ**

Lubānas novada bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar Lubānas novada pašvaldības 2007. gada 21. novembrī apstiprināto nolikumu un pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, prioritāri nodrošinot bērnu un citu rīcībnespējīgu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Finanšu līdzekļus bāriņtiesas darbībai piešķir pašvaldības dome.

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu par savu darbību.

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus. Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes.

2013. gadā pieņemtie lēmumi

Pieņemto lēmumu skaits	35
no tiem:	
Bērnu aprūpes tiesību atņemšana un atjaunošana	11 (1 pozitīvi, 10 negatīvi)
tajā skaitā vienpersoniski lēmumi	1
Par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu	1
Lēmumi pēc tiesas pieprasījuma (par aizgādību un saskarsmi)	0
Lēmumi adopcijas lietās	0
Lēmumi aizbildnības lietās	8 (6 nodibināt aizbildn., 2 atlaist vai atbrīvot aizbildn.)
Lēmumi lietās par bērnu ievietošanu institūcijās	2 (1 ievietot, 1 izbeigt uzturēš.)
Lēmumi bērnu ievietošanai audžuģimenē	6 (3 izbeigt uzturēš., 3 ievietot)
Viesģimenes statusa piešķiršana	0
Lēmumi lietās par bērnu nodošanu citas personas aprūpē	2
Personu izvērtēšana atbilstībai aizbildņa pienākumu veikšanai	1

Aizgādība rīcībnespējīgajiem un mantojumam	0
Bērna mantas pārvaldība	4
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksas pārtraukšana vai atjaunošana	0
Citi	1 (liegt saskarsmes tiesības)

Pārskata gada laikā aizgādības tiesības pārtrauktas 4 vecākiem (2 mātēm, 2 tēviem). Vienā gadījumā atņemtas bērnu aprūpes tiesības, jo konstatēta vecāka vardarbība pret bērniem vai ir pamatotas aizdomas par vardarbību pret bērnu. Divās ģimenēs konstatēta vardarbība vecāku starpā, kam pamatā ir dažādu atkarību problēmas. Kā arī, vecākiem konstatēta nolaidīga attieksme pret bērna aizgādības un audzināšanas pienākumu pildīšanu, kā arī konstatēts, ka vecāki ir ļaunprātīgi izmantojuši savas tiesības, nenodrošinot bērna aprūpi un uzraudzību. Bērnu aizgādības tiesības ar bāriņtiesas lēmumu **netika** atjaunotas 5 vecākiem. Bērnu skaits, kuru vecākiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības šajā gadā – 4, atjaunotas – 0.

Lietās par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu bāriņtiesa ļoti veiksmīgi sadarbojas ar sociālo dienestu. Dienesta darbinieki piedalās dzīves apstākļu pārbaudēs un risku izvērtēšanā, sniedz atzinumus bāriņtiesas sēdēs. Papildus esošajām lietām, bāriņtiesas un sociālā dienesta redzeslokā ir vairākas ģimenes, un, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, taču ar šīm ģimenēm tiek strādāts, par situāciju šajās ģimenēs ir informētas citas atbildīgās institūcijas (policija, izglītības iestādes).

Bāriņtiesā ir pieņemts lēmums par vecāka saskarsmes tiesību ar bērnu, kas atrodas aizbildnībā, liegšanu.

Ar tiesas spriedumu uz bāriņtiesas pieteikuma pamata 2 vecākiem (1 mātei, 1 tēvam) atņemtas bērna aizgādības tiesības.

Uz 2013. gada 31. decembri ārpusģimenes aprūpē atrodas 19 novada bērni, no tiem: 5 audžuģimenēs (viens no tiem uz šo brīdi nodots pirms adopcijas aprūpē), 13 aizbildņa ģimenē, 1 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (Ģimeņu atbalsta centrā „Zīļuks” ar piemērotu drošības līdzekli kā aizdomās turamais).

Lubānas novadā nav nevienas audžuģimenes.

Aizbildņa pienākumus uz 2013. gada 31. decembri atbildīgi veic 13 personas (6 vecvecāki, 3 citi radnieki, 4 citas personas), 1 aizbildnis pagājušajā gadā atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas, sakarā ar nepilngadīgā bērna vecāku pilngadības sasniegšanu, 1 aizbildnis atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas, sakarā ar to, ka ētisku apsvērumu dēļ, aizbildnība nav iespējama (pēc nepilngadīgā kriminālnoziedzuma izdarīšanas). Lubānas novadā ir 6 personas, kas veic aizbildņa pienākumus. Pārējie 7 aizbildņi ir citu novadu iedzīvotāji: Rīgas – 1, Kārsavas novada – 1, Madonas novada – 2, Olaines novada – 2 un Ķekavas novada – 1.

Par 3 bērniem pieņemts lēmums ar atzinumu, ka bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm, jo vecāki izbrauc strādāt uz ārzemēm uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem.

Novadā ir 9 pilngadīgas personas, kam ar tiesas lēmumu noteikta rīcībnespējas ierobežojumi un, kuras atrodas citu personu aizgādībā.

Pārskata gadā pieņemts 4 lēmumi par nepilngadīgo bērnu mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību.

2013. gadā neviens bāriņtiesas lēmums nav pārsūdzēts administratīvajā tiesā.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja un viņas vietniece ir piedalījušās 4 tiesas sēdēs, no tām: 1 Madonas rajona tiesas sēdē, kā prasības pieteicēja aizgādības tiesību atņemšanai, 1 Madonas rajona tiesas sēdē kā institūcija (par personas rīcībnespējas ierobežošanu), 2 Madonas rajona tiesas sēdēs kā pārstāvis krimināllietā par medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu noteikšanu. Bāriņtiesas priekšsēdētāja vienu reizi ir piedalījiesies Kārsavas novada bāriņtiesas sēdē par atkārtotu personas atbilstības aizbildņa pienākumu veikšanai izvērtēšanu. Bāriņtiesas priekšsēdētāja ir pārstāvējusi bez vecāku gādības palikušo nepilngadīgo kriminālprocesā (tas turpinās arī šajā gadā).

Bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu skaits uz 2014. gada 1. janvāri

KOPĀ	48
no tām 2013. gadā ierosināto lietu skaits	16
Vecāku domstarpības bērnu audzināšanas jautājumos	2
Bērna mantas pārvaldība	4
Aizgādības tiesību pārtraukšana un atjaunošana	10
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	2
Lietas par atzinumu sniegšanu tiesai	0
Adopcijas lietas	0
Aizbildnības lietas	14
Ievietošana institūcijā	1
Personu izvērtēšana atbilstībai aizbildņa pienākumu veikšanai	1
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	2
Viesģimenes	0
Audzģimenes un bērnu ievietošana audzģimenes	3
Aizgādības lietas (personām un mantojumam)	9
2013. gadā slēgto lietu skaits:	12
Pārsūtīto lietu skaits, sakarā ar deklarētās dzīvesvietas maiņu:	1

Dokumentu aprīte 2013. gadā

Saņemtie iesniegumi	46
Saņemtie dokumenti	183
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām (nosūtītie dokumenti)	285

Citi bāriņtiesas kompetences ietvaros izpildītie darbi 2013. gadā

Izdarīto apliecinājumu skaits	214
Iesniegtas bāriņtiesas prasības tiesā bērnu vai personu ar ierobežotu rīcībspēju interesēs	2
Dalība tiesas procesos, kur prasītājs nav bāriņtiesa	3
Ierosināti kriminālprocesi bērnu vai personu ar ierobežotu rīcībspēju interesēs	1
Sagatavotas prasības privātpersonām tiesai laulību šķiršanai, saskarsmei, uzturlīdzekļu piedziņai, materiālo kaitējumu atlīdzībai, mantojuma aizgādībai, paternitātes noteikšanai vai apstrīdēšanai un tml.	12

Bāriņtiesas locekļi pārbaudījuši dzīves apstākļus sociālā riska ģimenēm, kurās nepietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, aizbildnībā esošiem bērniem, audzģimenes, sociālās rehabilitācijas institūcijās ievietotiem bērniem, personām ar ierobežotu rīcībspēju, pēc tiesas pieprasījuma lietās uzturlīdzekļu piedziņu, saskarsmes tiesību izmantošanu, viena vecāka aizgādības noteikšanu, kā arī pēc informācijas saņemšanas no institūcijām un privātpersonām par apstākļiem ģimenēs, kad nepieciešams rīkoties atbilstoši bāriņtiesas kompetencei. 2013. gadā veiktas 84 dzīves apstākļu pārbaudes.

Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu un preventīvus pasākumus bērnu, jauniešu un vecāku izglītošanai un tiesiskai aizsardzībai. Šajā gadā ar protokolu ir fiksētas 53 sarunas.

Bāriņtiesa pieprasa Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai un izsniedz bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai. 2013. gadā pirmreizēji kopā pieprasītas 3 apliecības.

Bāriņtiesa iesaistījusi situāciju risināšanā, kad skolēni neapmeklēja izglītības iestādes, pārkāpj uzvedības noteikumus un nepakļaujas audzināšanai. Turpinās laba sadarbība ar novada izglītības iestādēm. Regulāri tiek organizētas starpinstitucionālās sadarbības sanāksmes, kurās iesaistās dažādu institūciju speciālisti dažādu problēmu risināšanā.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai 2014. gada janvārī iesniegts bāriņtiesas ikgadējais valsts statistikas pārskats par 2013. gadu.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

Bāriņtiesa ļoti atzinīgi novērtē iespēju izmantot sociālā dienesta psihologa pakalpojumus bērniem, vecākiem, aizbildņiem un audžuģimenēm. Pozitīvi ir tas, ka psihologa pakalpojumi jau ir pieejami novada izglītības iestādēs. Ar nevalstisko organizāciju atbalstu tiek organizētas dažādas nodarbības vecākiem un ģimenēm ar bērniem. Turpmāk būtu nepieciešams nodrošināt ģimenēm ar bērniem „Bērnu emocionālās audzināšanas” kursa pieejamību, kā arī būtu nepieciešams nodrošināt atbalsta personāla pieejamību, kas konkrēti strādā ar ģimenēm viņu dzīvesvietā. It sevišķi tas būtu nepieciešams novada lauku teritorijā.

Turpmāk jāveicina un jāpopularizē audžuģimeņu kustības attīstība novadā, lai lielākam bērnu skaitam būtu iespēja dzīvot un augt ģimeniskā vidē.

Arvien vairāk iedzīvotāju vēlas izmantot un pozitīvi novērtē bāriņtiesas darbinieku sniegto bezmaksas palīdzību juridisku jautājumu risināšanā.

2013. gadā 21. martā bāriņtiesā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija veica lietu pārbaudi, kurā kopumā tika pārbaudītas 16 lietas. Tika konstatētas tikai nelielas nepilnības, kas varēja rasties bāriņtiesas priekšsēdētājas īsās bāriņtiesas darba pieredzes dēļ. Pārbaudē tika konstatēts, ka ir novērsti visi pārkāpumi, uz ko tika vērsta bāriņtiesas priekšsēdētājas un novada pašvaldības uzmanība iepriekšējās lietu pārbaudēs (līdz 2013. gadam).

2013. gada 27. augustā bāriņtiesā notika Latvijas Nacionālā arhīva inspekcijas bāriņtiesas dokumentu un arhīva pārvaldības kārtības nodrošināšanas pārbaude, kurā netika konstatēti pārkāpumi.

Šajā gadā tika sakārtots bāriņtiesas arhīvs līdz 2009. gadam. 2014. gadā nepieciešams arhivēt 2009. – 2011. gada lietas.

2013. gadā bāriņtiesas priekšsēdētāja un viens no bāriņtiesas locekļiem apguva 166 stundu profesionālās pilnveides programmu „Bāriņtiesas vadība un organizācija”. Tā kā 2013. gadā darbu uzsāka jaunievelēts bāriņtiesas loceklis, tad arī 2014. gadā būs nepieciešams šim loceklim apgūt 166 stundu profesionālās pilnveides programmu „Bāriņtiesas vadība un organizācija”. Regulāri bāriņtiesas priekšsēdētāja un bāriņtiesas locekļi ir apmeklējuši VBTAI organizētos seminārus, sakarā ar to, ka šajā gadā ir notikušas daudzas svarīgas izmaiņas LR Civillikumā un normatīvajos aktos.

2013. gadā bāriņtiesas priekšsēdētāja ir uzsākusi studijas Rīgas Juridiskajā koledžā Tiesību zinātņu kursā, lai pilnveidotu savu profesionālo kompetenci bāriņtiesas darbā.

Paldies par sadarbību,
Lubānas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja:
Mežsarga 25623047

D. Mežsarga